

TÜRKİYE’DE SİGORTA SEKTÖRÜNE KATKILARI AÇISINDAN KATILIM SİGORTACILIĞI PRİM ÜRETİMİ ANALİZİ

*THE ANALYSIS OF THE PARTICIPATION INSURANCE PREMIUMS
PRODUCTION IN TERMS OF ITS CONTRIBUTION TO TURKISH INSURANCE
SECTOR*

Burçin BAŞOĞLU*

*Geliş Tarihi: 21.08.2020
(Received)*

*Kabul Tarihi: 17.12.2020
(Accepted)*

ÖZ: Sigorta; bireylerin ve kurumların belli bir miktar para ödenmesi yoluyla toplanan tutarların, bireylerin, kurumların ve varlıkların zarara uğramaları halinde zararın karşılanmasında kullanıldığı bir risk transferidir. Bu yolla toplanan primler vasıtası ile ülke ekonomisi için önemli bir tasarruf kaynağı yaratılmaktadır. Bu çalışmada; son yıllarda sigortacılık literatürüne giren Katılım Sigortacılığı (Tekâful) hakkında genel bilgiler verildikten sonra Genel Sigortacılığa prim üretimi bazında katkıları değerlendirilmiştir. Katılım Sigortacılığı, Genel sigortacılığın; faiz, belirsizlik ve kumar gibi etmenlerden arındırılmış bir alternatifi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmayla Katılım Sigortacılığı ve diğer sigortacılık sistemlerinin kavramsal çerçeveleri açıklanmış ve bu uygulamaların benzer ve farklı yönleri ortaya konulmuştur. Daha sonra Katılım Sigortacılığı sisteminin yapısı, özellikleri, ilkeleri ve metodları anlatılmıştır. Türkiye’deki Katılım Sigortacılığı güncel verilerine dayanılarak sektördeki son durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın amacı; Türkiye’de Katılım Sigortacılığı prim üretiminin, Genel Sigortacılık prim üretimi içerisindeki payının değerlendirmesini yapmaktır. Bu amaçla 2014-2018 yılları arasındaki son 5 yıllık Katılım Sigortacılığı prim üretimi ve Genel Sigortacılık prim üretimi verileri Türkiye Sigorta Birliği (<https://www.tsb.org.tr/>) internet sitesinden temin edilerek oransal analizi ve değerlendirmesi yapılmıştır. Değerlendirme neticesinde; Katılım Sigortacılığının Genel Sigortacılık prim üretimine her yıl artan oranda katkı sağladığı gözlenmiştir. Ayrıca Katılım Sigortacılığı yapan şirket sayısının da her yıl artış gösterdiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sigorta Sektörü, Ekonomik Büyüme, İslami Sigorta, Tekâful, Katılım Sigortası, Sigorta Şirketleri.

ABSTRACT: Insurance is a risk transfer that the amount of money collected from individuals and institutions are used to compensate the losses if individuals, institutions and assets. An important saving source for the national economy is created through the premiums collected in this way. This study, begins with giving general information about Participation Insurance that has entered the insurance literature in recent years, and then assesses its contributions to General Insurance on the basis of premium production. Participation Insurance is an alternative of General insurance that is free from factors such as interest, uncertainty and gambling. This study, overviews conceptual frameworks of Participation Insurance and other insurance systems and then compares their similarities

* Öğr. Gör. Marmara Üniversitesi, burcinbasoglu79@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6337 9546.

and differences. The following section explains the structure, features, principles and methods of the Participation Insurance system. The final section evaluates the contemporary situation in the sector on the basis of the current data on the Insurance Contributions in Turkey. The aim of the study is to assess the share of the Participation of insurance premium production as part of the general insurance premium production in Turkey. For this purpose, the data on Insurance Contributions and General Insurance premiums were obtained from Turkish Insurance Association's (<https://www.tsb.org.tr/>) website for the five years between 2014 to 2018 and the data were analyzed and evaluated proportionally. As a result of the evaluation, it is observed that Participation Insurance contributes increasingly to the production of General Insurance premium every year. In addition, it is observed that the number of companies engaged in Participation Insurance increased every year.

Key Words: Insurance Sector, Economic Growth, Islamic Insurance, Takaful, Participation Insurance, Insurance Companies.

1. GİRİŞ

Sigorta hem bireyler hem kurumlar açısından önemli bir kavramdır. Fakat sigortanın bir nevi kumar olduğu düşüncesi ve belirsiz nitelik arz etmesi ayrıca faiz, garar (meçhul unsur) gibi unsurlar İslami açıdan sigortanın meşruluğuna ilişkin öne sürülen itirazların başında yer aldığından, sigorta sözleşmesinin kabul edilebilir olup olmadığı noktasında önemli bir sorun oluşturmaktadır. Bu sebeple yardımlaşma esasına dayalı olarak tasarlanan ve ülkemizde Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanan “Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” 20.12.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece Katılım Sigortacılığının mevzuat anlamında alt yapısı oluşturulmaya başlanmıştır. Sistemin esası; katılımcıların yapmış oldukları bağışlar ile toplanan paraların, yardımlaşma sandığı ya da risk fonu olarak kabul edilen prim havuzlarında birikmesi ve katılımcılardan hasara uğrayanların zararlarının bu havuzdan karşılanmak üzere sigortacılık faaliyeti yapmasına izin verilmiş bir sigorta şirketi tarafından ve katılım finans ilkelerine uygun olarak yönetilmesi esasına dayanmaktadır. Ortak risk paylaşımı ile yardımlaşma esasına dayanan sigorta türü olarak tanımlanan Katılım Sigortacılığı, Sigortacılık sektörü içerisinde yerini almıştır. Katılım Sigortacılığının son yıllarda hem yerli hem de yabancı yatırımcının ilgisini çekmeye başlaması bu yönde yatırımların yapılması Katılım Sigortacılığının gelişmesini sağlamıştır.

Bu çalışmada Katılım Sigortacılığı prim üretiminin Genel Sigortacılık toplam prim üretimi içerisindeki payı değerlendirilecektir. Katılım Sigortacılığı prim üretimi ve katılımcı sayısı bazında, Katılım Sigortacılığı son 5 yıllık veri analizi ve son durum değerlendirmesi yapılarak, Katılım Sigortacılığının Genel Sigortacılığa katkıları değerlendirilecektir. İnternet üzerinden konu ile ilgili yayınlar ve akademik çalışmalar başta olmak üzere çeşitli kaynaklar taranarak yapılan literatür taraması ile elde edilen veriler birbiriyle ilişkilendirilerek Katılım Sigortacılığındaki gelişmeler ortaya konulmaya ve yorumlanmaya çalışılacaktır.

2. GENEL OLARAK KATILIM SİGORTACILIĞI

Katılım Bankalarının finans sektöründe gelişmeler kaydetmesi faizsiz sigortacılık piyasasına giriş için iyi bir fırsat oluşturmuştur. Kamu bankalarının da İslami finans sektörüne katılması ile faizsiz finans sektörünün önü açılmıştır. Ülkemizin İslami finans ve katılım sektörü için büyük potansiyeli olan bir piyasa olduğu görüşü hâkimdir. Çünkü Ülkemiz Dünya’da Müslüman nüfusu en fazla olan 8. ülkedir. Faizsiz sigortacılık açısından bakıldığında bu durum nedeni ile Türkiye’de önemli bir sektör olacağına işaret edilmektedir.¹

Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği ile katılım sigortacılığı, katılımcıların kendileri ile diğer katılımcıların tazminat ve/veya birikim ödemelerine ilişkin taleplerinin karşılanmasını teminen oluşturulan risk fonuna katkıda buldukları, söz konusu fonun sigortacılık faaliyeti yapmasına izin verilmiş bir sigorta şirketi tarafından katılım finans ilkelerine uygun olarak yönetildiği ve ortak risk paylaşımı ile yardımlaşma esasına dayanan sigorta türü olarak tanımlanmıştır.² Ülkemizde Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanmış olan “Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” ile 20.12.2017 tarihinde yürürlüğe girmiş ve böylece Katılım Sigortacılığının mevzuat anlamında alt yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır.³

Katılım Sigortacılığı, İslami Finansal Kuruluşlar için Muhasebe ve Denetim Kurumu tarafından (AAOIFI-Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions) “İslami Sigorta, belirli rizikolara maruz şahısların bu rizikoların gerçekleşmesiyle ortaya çıkacak zararların telafisi üzerine anlaşmalarıdır.” şeklinde tanımlanmıştır.⁴ Yardımlaşma esasına dayalı olarak kurgulanan ve ülkemizde “Katılım Sigortacılığı” adı ile literatürdeki yerini alan İslami Sigortacılık Sistemi, dünya finans sistemi içerisinde önemini her geçen gün artırmaktadır. Katılım Sigortacılığının son yıllarda hem yerli hem de yabancı yatırımcının ilgisini çekmeye başlaması bu yönde yatırımların yapılması Katılım Sigortacılığının gelişmesini sağlamıştır.⁵

¹ Levent Sezal, “Türkiye Sigortacılık Sektörünün Değerlendirilmesi Ve Faizsiz Sigortacılık Sisteminin Uygulanabilirliği”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 52, Ekim 2017, s. 1164, ISSN: 1307-9581, <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1969>, http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt10/sayi52_pdf/6iksisat_kamu_isletme/seza_l_levent2.f

² Güven Kurtar, “Katılım Sigortacılığında Vergilendirme Nasıl Olacak?”, <https://kpmgvergi.com/Blog/Pages/FullBlog.aspx?article=906> (20.06.2018)

³ Serdar Demirci, “Sigortacılıkta Yeni Bir Yaklaşım: Katılım Sigortacılığı”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi-İNÜHFD*, Cilt: 10, Sayı: 1, 2019, 25-39, s.29, DOI: 10.21492/inuhfd.489997 Kabul: 05/02/2019 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/665955> (14.10.2019)

⁴ Demirci, a.g.m., s.29.

⁵ Yunus Emre Gürbüz, “Yükselen Trend: Katılım Sigortacılığı: Tekâful”, <http://katilimfinansdergisi.com.tr/yukselen-trend-katilim-sigortaciligi-tekaful/> (10.08.2017)

2.1. Katılım Sigortacılığı Kavramı

Finans literatüründe Tekâfûl, uluslararası literatürdeki adıyla takaful, İslami Sigortacılığı ifade etmek için kullanılmaktadır.⁶ Tekâfûl, karşılıklı veya müşterek sorumluluk anlamına gelen “kefalet” kavramından türetilmiş dayanışma anlamına gelen Arapça kökenli bir kelimedir.⁷

Yardımlaşma esasına dayalı olarak düzenlenen ve Tekâfûl olarak da bilinen Katılım Sigortacılığı, Dünya Finans Sistemi içerisindeki önemini her geçen gün artırmaktadır. Katılım Sigortacılığı, İslami Sigortacılık, Faizsiz Sigortacılık, Teavün Sigortacılığı gibi isimlerle de anılan yardımlaşma temelli sigorta, dünyada ilk 1979 yılında Sudan’da kurulmuştur. Türkiye’de ise Tekâfûl Sigortacılığı yerine “Katılım Sigortacılığı” kavramının daha çok tercih edildiği görülmektedir.⁸

2.2. Katılım Sigortacılığı Tanımı

Katılım Sigortacılığı, bireyler arasında karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma esaslarına dayalı sigorta yöntemi olarak ifade edilmektedir.⁹ Diğer bir ifade ile belirli rizikolara maruz kalan bireylerin bu rizikoların gerçekleşmesiyle ortaya çıkacak olan zararların telafisi üzerinde anlaşmalarıdır. Sisteme katılan bireyler teberru (bağış) yükümlülüğünü üstlenerek katkı payı ödemektedirler. İlgili ödemeler sigorta fonunu oluşturmaktadır. Bu fon, sisteme katılan bireylerin maruz kaldığı sigortaya konu rizikolardan kaynaklanan zararları karşılamaktadır.¹⁰

⁶Hakan Aslan, “Türkiye’de Tekâfûl (İslami Sigorta) Uygulamaları: Problemler ve Çözüm Önerileri”, *Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Araştırmaları Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, 2015, s.5, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/303979> (08.10.2019) s.98; Mehmet Ali Aksoy “Türkiye’de Katılım Sigortacılığı”, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/673369> (14.10.2019)

⁷Serdar Polat, *Katılım Bankaları Sigorta Uygulamalarında Tekâfûlün Yeri ve Geleceği*, Yüksek Lisans Bitirme Projesi, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Sigortacılık Ana Bilim Dalı, s.70. <http://www.bankasurans.com.tr/wp-content/uploads/2015/09/Serdar-Polat-Y%C3%BCksek-Lisans-proje-%C3%B6devi.pdf> (14.10.2019)

⁸TKBB, “Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı”, *Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı*, TKBB Yayınları, Yayın No:12, Sertifika No: 44687, s.309, ISBN: 978-605-69523-0-2, <http://www.tkbb.org.tr/Documents/Yonetmelikler/Yasayan-ve-Gelisen-Katilim-Bankaciligi.pdf> (14.10.2019)

⁹ *Resmi Gazete*, “Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”, Sayı: 30186, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/09/20170920-7.htm> (20.09.2017)

¹⁰*Faizsiz Finans Standartları*, “1437 Safer / Aralık 2015 Yılına Kadar Kabul Edilmiş Olan Faizsiz Finans Kurumları Hakkındaki Faizsiz Finans Standartlarıyla İlgili Tam Metin”, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, TKBB Yayınları, AAOIFI (Accounting and Auditing Organization For Islamic Financial Institutions) Faizsiz Finans Kuruluşları Muhasebe ve Denetleme Kurumu, Yayın No: 10, s.666 <http://www.tkbb.org.tr/documents/Yonetmelikler/Faizsiz-Finans-Standartlari.pdf> (02.11.2019)

2.3. Katılım Sigortacılığı Amacı

Katılım Sigortacılığının Amacı; belirli bir risk grubundaki bireyleri bir araya getirerek ortaya çıkacak tehlikeler karşısında zararı en aza indirmek ve hasarların karşılanmasını sağlamaktır. Bu sistemde, kâr elde etme amacı bulunmamaktadır.

Bir riskin bir diğeri hesabına üstlenilmesi prensibi ile müşterek garantinin sağlanması amaçlanmaktadır.¹¹

2.4. Katılım Sigortacılığı Kapsamı

Katılım Sigortacılığı Kapsamı; Katılım Sigortacılığı, katılımcıların bağış ve karşılıklı yardımlaşma (teavün) esasları itibarı ile bir araya gelmesi ilkesine dayanır. Katılımcılar belirli risklere karşı kendilerini teminat altına almak için toplanan katkı primleri yani bağışlar ile bir fon oluştururlar. Oluşturulan bu fon, riskin meydana gelmesi durumunda ilgili katılımcıya zararının karşılanması hususunda finansman kaynağı sağlamaktadır. Katılım Sigortacılığı yapan şirketlerin İslami şartların dışında bir finansal yatırım yapmaması gerekmektedir.¹² Katılım Sigortacılığı Temel İlkeleri: Yardımlaşma esasına dayanmaktadır. Sermayedar ve sigortalılardan toplanan katkı primlerinin faiz dışı piyasa enstrümanları ile değerlendirilmesi esastır. Sigorta teminatı verilen hususlarda gayri ahlaki ya da meşru kabul edilmeyen vb. iktisadi kıymetler için seçici davranılması esaslarına dayanmaktadır.¹³

2.5. Katılım Sigortacılığı Tarihsel Gelişimi

Katılım Sigortacılığı, sosyal dayanışma, işbirliği, yardımlaşma gibi İslami referanslara bağlı olarak kayıpların el birliği ile ortaklaşa giderilmesini amaçlayan bir güvence sistemidir. İlk defa, 1976 yılında gerçekleştirilen Uluslararası İslami İktisat Kongresi'nde Genel Sigorta uygulamalarının İslami öğretiler ile uyumlu olmadığı düşüncesi ileri sürülmüştür.¹⁴ Katılım Sigortacılığı özellikle 1980'den beri Malezya başta olmak üzere Müslüman ülkeler yanında Avrupa Ülkeleri ve ABD'de uygulanmaktadır. Türkiye'de Katılım Sigortacılığı uzun zamandır uygulandığı halde 2017 yılında Katılım Sigortaları yönetmeliği ile ilk kez mevzuata girmiştir.¹⁵

Sigortanın bir nevi kumar olduğu düşüncesi ile yarış ve müşterek bahis niteliği taşıdığı ve belirsiz nitelik arz ettiği İslami açıdan sigortanın meşruiyetine ilişkin öne sürülen itirazların başında yer almakla birlikte, faiz ve garar yasağı

¹¹ Polat, a.g.t., s.71.

¹² Polat, a.g.t., s.71.

¹³ Muhammed Hadin Öner, "Katılım Sigortacılığı Yönetmeliği Perspektifinde İslami Sigortacılığın Gelişimi", *JOEEP, Journal of Emerging Economies and Policy*, Volume: 3, Issue: 1, 2018, s.63. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/516844>

¹⁴Asif Ahmed Qureshi, "Analyzing the sharia'h compliant issues currently faced by Islamic Insurance", *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, Vol:3, No:5, September 2011, s.279. <https://journal-archives8.webs.com/279-295.pdf>

¹⁵Mehmet Ali Aksoy, "Türkiye'de Katılım Sigortacılığı", s.3, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/673369>.

sözleşme akdinin kabul edilebilir olup olmadığı noktasında önemli bir rol üstlenmiştir.¹⁶ Katılım Sigortacılığında taraflardan hiç birisinin öteki aleyhine zenginleşmesi ve haksız yere kazanç sağlaması söz konusu değildir. Katılım Sigortacılığında sigortacılık ticari bir kazanç yolu olarak görülmeyip, sistem bireylerin birbirleriyle yardımlaşmaları esasına göre kurulmuştur.¹⁷

Tablo 1: Katılım Sigortacılığı Sigorta Şirketleri ve Genel Sigortacılık Sigorta Şirketlerinin Yapıları

Konu	Genel Sigorta Şirketi	Katılım Sigorta Şirketi
Kuruluş İlkesi	Hissedarlar İçin Kar	Katılımcılar İçin Yardımlaşma
Temel Amaç	Risk Transferi	Risk Paylaşımı
Sahiplik	Hissedarlar	Katılımcılar
Yönetim Şekli	Şirket Yönetimi	İşletmeci
Yatırım	Faiz Ağırlıklı Yatırım Araçları	Dini Açından Uygun Olan Araçlar
Fazlalık Meblağ	Çoğunlukla Hissedarlara	Katılımcılar Hesabına, Hayır işlerine

Kaynak: “Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı”, TKBB Yayınları, Yayın No:12 Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı, Sertifika No: 44687, s.311, ISBN: 978-605-69523-0-2, <http://www.tkbb.org.tr/Documents/Yonetmelikler/Yasayan-ve-Gelisen-Katilim-Bankaciligi.pdf> (14.10.2019)

Katılım Sigortacılığı Özellikleri;¹⁸ Karşılıklı Yardımlaşma İlkesi (Mutual Assistance / Ta’wun), Katkı / Bağış (Donation / Teberru) , Fonların Ayrıştırılması (Segregation of Funds) , Faizsiz Borç / Karz-ı Hasen (Gard Hasan), Yatırım Kriterleri (İslami Danışma Kurulu) olarak belirtilmiştir.

2.6. Katılım Sigortacılığı İşleyiş Mekanizması

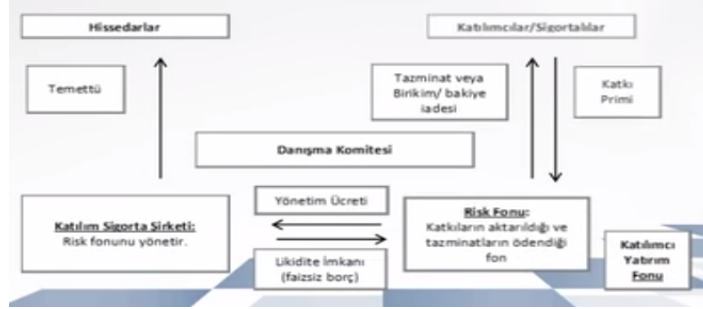
Katılım Sigortacılığı; değişik bireylerin bir araya gelerek, içlerinden zarara maruz kalan katılımcıların zararının karşılandığı bir yardımlaşma sistemidir. Bu şekilde toplanan paralar yardımlaşma sandığı ya da risk fonu olarak kabul edilen prim havuzlarında birikir ve katılımcılardan hasara uğrayanların zararları bu havuzdan karşılanır. Katılımcılardan toplanan bu katkıların sahipliği tamamen

¹⁶Hayrettin Karaman, “İslamda Sigortanın Haram Olduğu Görüşüne Sebep Olan Şüphelerin Münakaşası”, <http://www.hayrettinkaraman.net/kitap/ekonomi/0204.htm> (16.10.2019)

¹⁷Nihat Dalgın, “İslam Hukuku Açısından Karşılıklı Sigortalar”, *İslami Araştırmalar Dergisi*, Cilt:16, Sayı:4, 2003, s.615, ISSN 1300-0373. TEK-DAV, file:///C:/Users/lenovo/Desktop/KATILIM%20S%C4%B0GORTACILI%C4%9EI/MAKALE-N%C4%B0HAT%20DALGIN.pdf

¹⁸Hüseyin Ünal, “Kooperatif Sigortacılığı ve Tekafül, Tekâfül ve Klasik (Geleneksel) Sigortanın Karşılaştırılması”, *T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sunum*, Kasım 2015, <https://slideplayer.biz.tr/slide/10916192/>(15.10.2019)

katılımcılara aittir ve bu fonların yatırıma yönlendirilen kısımlarının İslami usullere uygun finansal araçlara yönlendirilmesi gerekmektedir.¹⁹

Şekil 1: Katılım Sigortacılığı İşleyiş Mekanizması

Kaynak: Segem Akademi, “Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi”, <http://segemakademi.org/>, (08.10.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Katılım Sigortacılığı İşleyiş Mekanizması; Katılımcılar, Sigortalılar, Katılımcı Yatırım Fonu, Risk Fonu, Danışma Komitesi, Katılım Sigorta Şirketi ve Hissedarlardan oluşmaktadır.²⁰

3. KATILIM SİGORTACILIĞI İLE GENEL SİGORTACILIĞIN BENZER VE FARKLI YÖNLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Katılım Sigortacılığı ile Genel Sigortacılık birçok açıdan ortak noktayı bünyesinde barındırmakla beraber, bazı önemli noktalarda birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Ortak noktalar açısından, 'tazminat', 'sigortalanabilir menfaat', 'azami iyi niyet', 'halefiyet', 'hasara katılım' ve 'yakın nedenden oluşan temel sigortacılık esasları katılım sigortacılığı uygulamasında da uygulanmaktadır. Katılım Sigortacılığı, sigortacılık kanununa ve sigortacılık mevzuatına tabi olmakla birlikte, şirketin arka planda işleyen yönetim süreci açısından bazı farklılıklar bulunmaktadır.²¹

Genel Sigortacılığın ortaya koyduğu, olumsuz durumların neden olduğu kayıpların bir havuzdan karşılanması fikri, İslami açıdan da kabul görmektedir. Fakat özellikle kumar, faiz ve belirsizlik kavramlarından hareketle Genel Sigortacılıkla Katılım Sigortacılığı, sistemin işleyişi noktasında da birbirlerinden

¹⁹ Pınar Pehlivan ve Mazhar Dede, “Türkiye’de Katılım Sigortacılığı Ve Sigortacılık Sektöründeki Önemi”, *Atlas International Refereed Journal On Social Sciences*, s.1334, ISSN:2619-936X, Article Arrival Date: 22.08.2018, Published Date:31.10.2018, 2018 / October, Vol: 4, Issue: 13, 1332-1339, http://www.atlasjournal.net/Makaleler/12518_46141_26.%204-13_ID198.%20Pehlivan&Dede_1332-1339.pdf

²⁰ Segem Akademi, “Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi”, <http://segemakademi.org/>, (08.10.2019)

²¹ *Sigorta Eğitim Merkezi Akademi*, Segem Akademi, “Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi”, Katılım Sigortacılığı ile Geleneksel Sigortanın Farkları <http://www.segemakademim.org> (16.10.2019)

ayrılmaktadırlar.²² Katılım Sigortacılığı ve Genel Sigortacılık temelde aynı amaca hizmet etmekte ise de belirgin farklılıklar söz konusudur. Katılım Sigortacılığı tamamen gönüllü katılım esasına dayandığından, katılımcıların ödedikleri katkı payları bağış adıyla anılır iken Genel Sigortacılıkta ise katılımcıların yaptıkları ödemelere prim denilmektedir.²³

Katılım Sigortacılığı yardımlaşma esasına dayanırken, Genel Sigortacılıkta ise ticari amaçlar ön planda olduğundan kar amacı güdülmektedir. Katılım Sigortacılığında risk paylaşımı söz konusu iken, Genel Sigortacılıkta ise risk transferi söz konusudur. Yine en önemli farklılardan bir tanesi Katılım Sigortacılığında katılım sigorta şirketleri, katılım reasürans şirketleri ile çalışmaktadırlar. Genel Sigorta Şirketleri ise reasürans şirketleri ile çalışmaktadırlar. Katılım Sigortacılığında şirket faaliyetlerinin İslami ilke ve esaslara uygunluğunun takibi açısından danışma komitelerinin varlığı gerekir. Genel Sigortacılıkta danışma komitesi yoktur. Katılım Sigortacılığında risk fonundaki ve katılımcı yatırım fonundaki tutarların İslami ilkelere uygun araçlarda değerlendirilmesi şartı aranırken Genel Sigortacılıkta ise yatırımların değerlendirilmesinde böyle bir şart aranmamaktadır. Ayrıca Katılım Sigortacılığında dinen sakıncalı olan kıymetlere (kumarhane vb.) teminat verilmez iken Genel Sigortacılıkta ise kıymetlere teminat verilirken bu şekilde bir ayırım yapılmamaktadır.²⁴ Katılım Sigortacılığının Genel Sigortacılıktan en temel farkı ise, İslami kurallara uygun şekilde risk paylaşımı yapılması ve Faizsiz Bankacılık Yatırım Esasları ile fonların yönetilmesidir.²⁵

Katılım Sigortacılığında yaşanabilecek risklere ve olumsuz durumlara karşı alınacak maddi tedbirler için havuzda toplanan meblağlardan zararlar karşılanmaktadır. Katılım Sigortacılığı sistemine giren kişiler ister bir aracı kurum aracılığıyla ister kendi aralarında anlaşarak belirli bir varlık toplarlar. Zarara söz konusu bir durum olduğunda anlaşmayı yapan kişiler arasında havuzda toplanan

²² Uddin Akther, "Principles of Islamic Finance: Prohibition of Riba, Gharar and Maysir, Munich Personal Re P Ec Archive", *INCEIF*, Kuala Lumpur, Malaysia, 13, October 2015, s.30-31. https://mpira.ub.uni-muenchen.de/67711/1/MPRA_paper_67711.pdf (16.10.2019)

²³ Zihni İren, *Türkiye'deki Katılım Sigortacılığının Gelişiminin Malezya ve Körfez İş Birliği Konseyi Ülkeleri İle Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. İstanbul Ticaret Üniversitesi Finans Enstitüsü Sigorta Ve Risk Yönetimi Anabilim Dalı Sigorta ve Risk Yönetimi Yüksek Lisans Programı, İstanbul, 2018, s.8-9.

²⁴ *Sigorta Eğitim Merkezi Akademi*, Segem Akademi, "Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi" Sunum Notları, Katılım Sigortacılığı ile Geleneksel Sigortanın Farkları <http://www.segemakademim.org> (16.10.2019)

²⁵ Yusuf Üstün, "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi, Sigorta, Tekâful Ve Kooperatif Sigortacılığı, Tekâful, Kooperatif Sigortacılığında İslami Model, *Karınca Dergisi*, Mart 2014, Yıl:80, Sayı:927, s.7, http://koop.gtb.gov.tr/data/53cfbae7f2937098_509ee9d3/02-TEKAFU%CC%88L%20MAKALE-dergi.pdf (16.10.2019)

meblağlar kullanılarak zarara uğrayanın zararı karşılanmaktadır. Kendi aralarında yaptıkları anlaşma sonlandığında ise havuzda kalan meblağ anlaşma yapanların arasında tekrar geri paylaşım yapılmakta olup böylece yaşanılacak risklere karşı İslami Sigorta Esasları yerine getirilmiş olmaktadır.²⁶

Tablo 2: Katılım Sigortacılığı ve Genel Sigortacılığın Karşılaştırılması

Katılım Sigortacılığı	Geleneksel Sigorta
Tekafül, karşılıklı dayanışma esaslıdır.	Klasik sigorta, sadece ticari faktörleri esas alır.
Tekafül'de faiz, kumar ve şüphe yoktur.	Klasik sigortalar faiz, kumar ve şüphe içerir.
Katılımcı tarafından ödenen primlerin bir kısmı veya tamamı diğer katılımcıları potansiyel risklere karşı korumak için tekafül fonuna aktırılır.	Klasik sigorta şirketlerine ödenen primler beklenen riskler karşılığında kendilerine aittir.
Tekafül Fonu ile sermayedarların hesapları arasında tam bir ayırım vardır.	Poliçe sahipleri tarafından ödenen primler şirkete gelir kabul edilir ve hissedarlara ödenir.
Tekafül Fonundaki herhangi bir fazlalık sadece katılımcılar arasında vEkâlet ve Mudarebe modellerine göre dağıtılır.	Bütün fazlalıklar ve karlar sermayedarlara aittir.
Katılımcıların ve hissedarların birikimleri İslami kurallara uygun yatırımlarda kullanılır.	Yatırımlarda kullanılacak fonların İslami kurallara uygun olması zorunlu değildir.
Tekafül şirketleri, İslami prensiplerle çalışan kendi Reasürans Sistemi olarak ReTekafül şirketlerine sahiptir.	Klasik sigorta şirketlerinde Reasürans Şirketlerinin İslami prensiplerle çalışması zorunlu değildir.

Kaynak: Servet Yazıcı, *Tekâfül Sigortacılığında Ürün Geliştirme*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Sigortacılık Ana Bilim Dalı, İstanbul-2015, s.43.

4. KATILIM SİGORTACILIĞI MODELLERİ

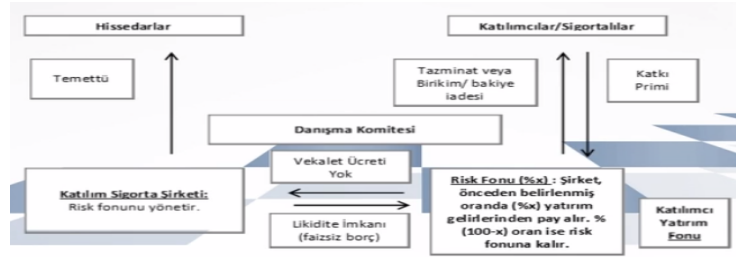
Katılım Sigortacılığı modellerini Mudarebe Sigorta Modeli, Vekâlet Yönetim Modeli, Karma (Hibrit) Sigorta Modeli şeklinde inceleyebiliriz.

4.1. Mudarebe Sigorta Modeli

Mudarebe Sigorta Modeli; Sistemin dünyadaki ilk işletmecileri tarafından kullanılmış ve halen çeşitli şekillerde Bangladeş, Brunei, Sri Lanka, ve Sudan gibi ülkelerde de kullanılmaya devam edildiği bilinmektedir. Katılım Sigorta Şirketlerinde, katılımcının yatırdığı katkı payları 2'ye ayrılmaktadır. Bunlar; Katılımcının Tasarruf Hesabı-Kişisel ve Risk Hesabı-Ortak olarak adlandırılmaktadır. Katılımcının Kişisel Hesabında bulunan fonlar, bizzat katılımcının kendisine ait iken, Risk Hesabındaki fonlar ise, gelecekteki muhtemel risklerin ortaya çıkardığı zararların karşılanmasında kullanılmak üzere ortak fon havuzunda toplanmaktadır. Böylelikle, fon havuzunda toplanan bağışlardan elde edilen hesaplar, bir nevi mütüel ya da kooperatif sigorta gibi faaliyette bulunmaktadırlar. Katılım Sigortacılığı yapan şirket, yatırım gelirlerinin ve yükümlülük fazlasının önceden üzerinde anlaşılmış belirli bir bölümünü, kar elde

²⁶ Emrullah Özen, *Katılım Bankacılığına Özgü Yatırım Araçları ve Dünyada Katılım Bankacılığı*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık Ve Sigortacılık Enstitüsü Bankacılık Ana Bilim Dalı, İstanbul, 2019, s.49.

etmek ve cari giderlerini karşılamak için tahsil etmektedir. Bu sistemin yürütülmesinden sorumlu girişimci, katılımcılardan düzenli olarak toplanan katkı paylarını, katılım fonuna aktarmakta, cari giderler ve hasar ödemeleri yapıldıktan sonra kalan tutar ise İslami Esaslar doğrultusunda çeşitli yatırım araçlarına yönlendirilmektedir. Mudarebe sözleşmesinin imzalanmasını müteakip, oranı önceden belirlenmiş olan kar tutarı, dönem sonunda taraflar arasında paylaşılmaktadır.²⁷

Şekil 2: Katılım Sigortacılığı Mudarebe Sigorta Modeli

Kaynak: Sigorta Eğitim Merkezi Akademi, Segem Akademi, “Teknik Personle Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi”, *Mudarebe Sigorta Modeli* <http://www.segemakademim.org> (15.10.2019 Tarihinde alınmıştır.)

4.2. Vekâlet Yönetim Modeli

Vekâlet Yönetim Modeli,²⁸ ‘Şirketin risk fonunun yönetimi ile sigortayla ilgili diğer teknik ve yasal işlemleri karşılığında vekâlet ücreti aldığı şirket yönetim modelini ifade eder. ‘Vekâlet Yönetim Modelinde, Katılım Sigortacılığı yapan şirket, risk fonunun yönetimi ve performansına karşılık şirketin danışma kurulu tarafından belirlenen bir ücret talep etmektedir. Katılım Sigortacılığı yapan şirket, vekil sıfatıyla yürüttüğü operasyon sonrası risk fonunun kazancına ve kaybına dâhil olmamaktadır.²⁹

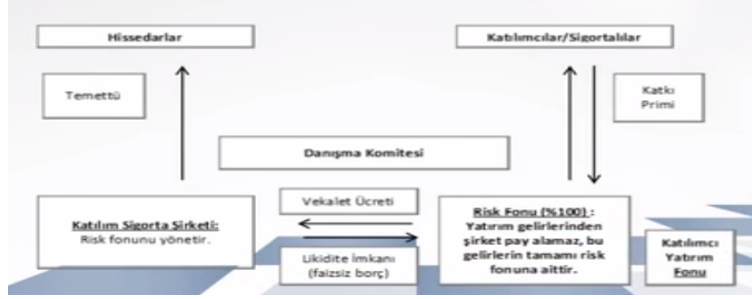
Vekâlet Yönetim Modelinde Katılım Sigortacılığı yapan şirket operasyonel bir acente şeklinde faaliyette bulunmaktadır. Bu modelde acente hizmet bedelinin

²⁷Kadir Murat Altıntaş, “Katılım Bankacılığı Çerçevesinde Alternatif Bir Sigorta Sistemi: Tekâfül Sigorta Sisteminin Türkiye’de Uygulanabilirliği”, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:16, Yıl:16, Sayı:2, 2016, 115-142, s.126, Kabul Tarihi: 11.10.2016, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/526968>.

²⁸TSB, “Yönetmelik: Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm madde 3-m)” 20 Eylül 2017, Sayı:30186 <https://www.tsb.org.tr/Document/Yonetmelikler/KATILIM%20S%C4%B0GORTACILIK%C4%9EI%20%C3%87ALI%C5%9EMA%20USUL%20VE%20ESASLARI%20HAKKINDA%20Y%C3%96NETMELIK%20B0K-EK.pdf> (18.10.2019)

²⁹ Zihni İren, *Türkiye’deki Katılım Sigortacılığının Gelişiminin Malezya Ve Körfez İş Birliği Konseyi Ülkeleri İle Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. İstanbul Ticaret Üniversitesi Finans Enstitüsü Sigorta ve Risk Yönetimi Anabilim Dalı Sigorta ve Risk Yönetimi Yüksek Lisans Programı, İstanbul, 2018, s.11.

karşılığında doğrudan bir vekâlet ücreti almakta ve faaliyetini bu şekilde yürütmektedir. Bu uygulamada şirket bir vekâlet ücreti karşılığında topladığı fonları değerlendirmektedir. Belirlenen risklere ilişkin bir zarar ortaya çıktığında kendisi zarara katılmayıp bu zararı vekâlet ettiği fonlardan karşılanmaktadır. Vekâlet Yönetim Modeli, Mudarebe Sigorta Modeline göre fonları toplayan tarafın diğer tarafa göre daha avantajlı olduğu bir modeldir. Vekâlet Yönetim Modelinde fon toplayan şirket daha baştan toplanan fonların belli bir kısmını vekâlet ücreti olarak kesmekte ve ancak kalan fonları değerlendirmektedir. İlgili fonlardan herhangi bir kâr elde edilirse şirket ve ortakları arasında paylaşılır.³⁰

Şekil 3: Katılım Sigortacılığı Vekâlet Yönetim Modeli

Kaynak: Sigorta Eğitim Merkezi Akademi, Segem Akademi, “Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi”, *Vekâlet Yönetim Modeli* <http://www.segemakademim.org> (15.10.2019 Tarihinde alınmıştır.)

4.3. Karma (Hibrit) Sigorta Modeli

Vekâlet Yönetim Modeli ve Mudarebe Sigorta Modellerinin Karması, Karma Sigorta Modeli,³¹ Şirketin, risk fonu yönetimi ile sigortayla ilgili diğer teknik ve yasal işlemler karşılığında vekâlet ücreti aldığı, teknik kârın tamamının katılımcılara dağıtıldığı fakat yatırım kârının katılımcı ile şirket arasında önceden belirlenmiş bir oran üzerinden paylaşıldığı modeli ifade eder. Katılımcılarla şirket arasında vekâlet sözleşmesinin yanı sıra, mudarebe sözleşmesinin de yapıldığı, operatörün risk yüklenimi işleri için vekâlet ücreti aldığı, fonların yatırıma yönlendirilip fazla vermesi durumunda ise kâr paylaşım ücreti aldığı model, Karma Sigorta Modelinin esasını teşkil eder.³²

Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanan yönetmelikte ise Karma Sigorta Modeli, Katılım Sigortacılığı yapan şirketin, risk fonu yönetimi ile sigortayla ilgili

³⁰Alpaslan Alkış, “İslam Hukukunda Katılım Sigortacılığı”, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Dergisi, s.14. ORCID: 0000-0003-3401-7073, <http://iibfdergisi.ksu.edu.tr/tr/download/article-file/791468>

³¹Resmî Gazete, “Yönetmelik: Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm madde 3-m)” 20 Eylül 2017, Sayı:30186 <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/09/20170920-7.htm> (18.10.2019)

³²Demirci, a.g.m., s.31.

diğer teknik ve yasal işlemler karşılığında vekâlet ücreti aldığı, teknik kârın tamamının katılımcılara dağıtıldığı fakat yatırım kârının katılımcı ile şirket arasında önceden belirlenmiş bir oran üzerinden paylaşıldığı model şeklinde tanımlanmaktadır. Karma Sigorta Modelinde, şirket hem sözleşme tanzim aşamasında vekâlet ücreti almakta, hem de risk fonunun faizsiz finansal araçlarda değerlendirilmesi sonucu elde edilen gelirden de pay almaktadır. **Örneğin;** Katılım Sigortacılığı yapan şirketin, 2.000.-TL değerindeki poliçeden %5 vekâlet ücreti alırken, aynı zamanda da risk fonunda biriken tutarların faizsiz araçlarda değerlendirilmesinden elde edilen tutardan Şirket Yönetim Ücreti olarak %25 pay almaktadır.³³

Şekil 4: Katılım Sigortacılığı Karma Sigorta Modeli

Kaynak: Sigorta Eğitim Merkezi Akademi, Segem Akademi, “Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi”, *Hibrit (Karma) Sigorta Modeli* <http://www.segemakademim.org> (15.10.2019 Tarihinde alınmıştır.)

5. GENEL SİGORTACILIK VE KATILIM SİGORTACILIĞI İLE İLGİLİ VERİLER

Tablo 3: 2014-2018 Yılları Arasında Katılım Sigortacılığı ve Genel Sigortacılık Prim Üretimi Tutarları ve Oranları

TOPLAM PRİM ÜRETİMİ (TL)							
Yıllar	GENEL SİGORTA SEKTÖRÜ			KATILIM SİGORTACILIĞI			Oran (%)
	Hayat	Hayat Dışı	Genel Toplam	Hayat	Hayat Dışı	Genel Toplam	
2014	3.280.003.588	22.709.549.092	25.989.552.680	3.373.073	380.348.970	383.722.042	1,47%
2015	3.761.410.730	27.264.486.899	31.025.897.629	17.052.565	516.200.460	533.253.025	1,71%
2016	5.038.808.257	35.447.988.684	40.486.796.941	26.329.452	1.019.281.828	1.045.611.280	2,58%
2017	6.844.082.921	39.710.606.624	46.554.689.545	46.622.998	1.269.232.324	1.315.855.322	2,82%
2018	6.920.771.569	47.735.257.399	54.656.028.968	72.684.473	2.158.876.238	2.231.560.711	4,08%

Kaynak: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909> (31.08.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Yukarıdaki Tablo 3 değerlendirildiğinde, 2018 yılında Genel Sigortacılıkta 6.920.771.569 TL Hayat branşında, 47.735.257.399 TL Hayat Dışı branşlarda

³³Sigorta Eğitim Merkezi Akademi, Segem Akademi, “Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi”, *Hibrit (Karma) Sigorta Modeli*, <http://www.segemakademim.org> (15.10.2019)

olmak üzere toplam 54.656.028.968 TL'lik prim üretimi gerçekleşmiştir. Yine aynı yıl Katılım Sigortacılığında ise 72.684.473 TL Hayat branşında, 2.158.876.238 TL de Hayat Dışı branşlarda olmak üzere toplam 2.231.560.711 TL'lik prim üretimi yapılmış ve sektörün yaklaşık olarak %4,08'i oranında prim üretimi gerçekleştirilmiştir.

2018 yılında tüm sektördeki 54,6 milyar TL'lik prim üretimine karşılık, Katılım Sigortacılığı yapan şirketlerin prim üretimi de 2,2 milyar TL'ye kadar ulaşmıştır. Katılım Sigortacılığı yapan şirketlerin prim üretimleri yıllar itibarıyla hem Hayat branşında, hem de Hayat Dışı branşlarda artış göstermiştir. Buna paralel olarak Katılım Sigortacılığının tüm sigorta sektörü içindeki payı, Katılım Sigortacılığı prim üretimi 2014 yılında Genel Sigortacılık prim üretiminin %1,47'si oranında iken, 2015 yılında %1,71'i, 2016 yılında %2,58'i, 2017 yılında %2,82'i ve 2018 yılında ise %4,08'i oranında toplam prim üretimi bazında sigorta sektörüne katkı sağlamıştır. Bu durum Katılım Sigortacılığının önümüzdeki dönemlerde de artış eğilimi göstereceğinin işaretidir.

Tablo 4: 2014-2018 Yılları Katılım Sigortacılığı Sigorta Branşları Bazında Pazar Payları(TL)

BRANŞ/YILLAR	2014	2015	2016	2017	2018
Kaza	37.516.732	29.852.484	103.023.199	127.229.681	177.373.874
Hastalık-Sağlık	15.120.556	11.878.689	150.431	214.875	25.397.871
Kaza Araçları	90.422.063	118.755.697	159.479.320	207.818.284	289.070.732
Kasko	90.422.063	118.755.697	159.479.320	207.818.284	289.070.732
Raylı Araçlar	0	0	0	0	0
Hava Araçları	0	50.099	8.217	211	0
Su Araçları	22.208	0	0	0	44.256
Nakliyat	1.326.638	2.201.774	3.559.991	5.182.742	9.893.709
Yangın ve Doğal Afetler	47.243.313	61.602.662	74.315.814	101.938.472	177.129.438
Genel Zararlar	24.786.995	17.445.213	57.549.405	73.052.816	110.572.867
Kara Araçları Sorumluluk	153.290.830	262.322.990	597.394.036	731.751.260	1.329.795.351
Trafik-Yeşil Kart Dahil	127.616.720	197.014.393	545.296.314	708.630.719	1.282.826.225
Hava Araçları Sorumluluk	0	39.952	73.959	117.709	0
Su Araçları Sorumluluk	0	0	0	0	0
Genel Sorumluluk	3.169.365	4.689.574	5.736.568	7.804.327	12.071.893
Kredi	0	0	0	0	0
Kefalet	927.048	952.594	986.998	1.326.916	1.711.512
Finansal Kayıplar	47.718	66.538	70.442	185.293	1.052.135
Hukuksal Koruma	6.475.504	6.342.193	16.933.447	12.609.736	24.762.599
Destek	0	0	0	0	0
Hayat Dışı Toplam	380.348.970	516.200.460	1.019.281.828	1.269.232.324	2.158.876.238
Yüzde(%)	%99,1	%96,8	%97,5	%96,5	%96,7
Hayat Toplam	3.373.073	17.052.565	26.329.452	46.622.998	72.684.473
Yüzde(%)	%0,9	%3,2	%2,5	%3,5	%3,3
Genel Toplam	383.722.042	533.253.025	1.045.611.280	1.315.855.322	2.231.560.711
Yüzde(%)	100%	100%	100%	100%	100%

Kaynak: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909> (31.08.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Yukarıda Tablo 4'de görüldüğü üzere, inceleme dönemi boyunca Katılım Sigortacılığı yapan şirketler tarafından "raylı araçlar", "su araçları sorumluluk", "kredi" ve "destek" sigorta branşlarında hiç prim üretimi yapılmadığı oysa yine aynı dönemde en fazla prim üretiminin, "kara araçları sorumluluk sigortası" ile "trafik sigortası-yeşil kart dâhil" sigorta branşlarında yapıldığı görülmüştür.

Tablo 5: 2014-2018 Yılları Genel Sigortacılık Sigorta Branşları Bazında Pazar Payları (TL)

ŞİRKETLERİN PAZAR PAY VE TOPLAM PRİM DEĞİŞİMLERİ (Genel)	YILLAR				
	2014-12	2015-12	2016-12	2017-12	2018-12
Branş Adı	Toplam Üretim (TL)	Toplam Üretim (TL)	Toplam Üretim (TL)	Toplam Üretim (TL)	Toplam Üretim (TL)
KAZA	1.035.675.457	1.196.577.633	1.431.582.588	1.682.318.452	1.812.338.146
HASTALIK-SAĞLIK	2.930.346.787	3.436.530.446	4.226.078.010	5.026.464.106	6.244.295.477
KARA ARAÇLARI	5.085.067.734	5.551.397.549	6.170.691.462	6.916.180.532	7.842.917.162
Kasko	5.085.067.734	5.551.397.549	6.170.691.462	6.916.180.532	7.842.917.162
RAYLI ARAÇLAR	10.586	16.835	11.068	11.068	0
HAVA ARAÇLARI	58.724.204	75.365.723	105.544.386	114.153.481	179.857.508
SU ARAÇLARI	140.455.545	176.889.820	177.523.623	218.148.439	300.257.211
NAKLİYAT	488.871.753	534.078.929	549.455.622	651.957.892	829.833.718
YANGIN VE DOĞAL AFETLER	3.844.573.725	4.391.225.608	4.827.636.262	5.745.990.852	6.972.578.655
GENEL ZARARLAR	2.429.292.744	2.978.132.377	3.498.930.670	4.355.445.077	5.247.013.900
KARA ARAÇLARI SORUMLULUK	5.528.325.411	7.486.398.536	12.931.210.415	13.042.053.210	15.854.546.224
Trafik-Yeşil Kart Dahil	5.070.820.284	6.941.671.601	12.433.651.634	12.475.773.706	15.296.099.724
HAVA ARAÇLARI SORUMLULUK	92.765.288	123.098.712	128.611.351	131.775.217	194.377.729
SU ARAÇLARI SORUMLULUK	9.409.070	16.758.157	22.117.064	26.402.168	31.336.619
GENEL SORUMLULUK	634.407.542	758.010.417	816.065.370	1.023.855.057	1.391.898.950
KREDİ	138.958.449	185.239.267	171.623.322	173.718.087	248.338.460
KEFALET	26.554.285	29.154.217	30.392.023	50.021.130	71.788.694
FİNANSAL KAVIPLAR	178.765.763	226.583.127	234.860.838	325.760.102	345.630.885
DEVLET DESTEKLİ ALACAK SİGORTALARI					
HUKUKSAL KORUMA	84.360.711	95.863.842	123.119.421	225.033.131	168.125.712
DESTEK	2.984.038	3.165.708	2.535.191	1.318.624	122.350
HAYATDIŞI TOPLAM	22.709.549.092	27.264.486.899	35.447.988.684	39.710.606.624	47.735.257.399
HAYAT TOPLAM	3.280.003.588	3.761.410.730	5.038.808.257	6.844.082.921	6.920.771.569
GENEL TOPLAM	25.989.552.680	31.025.897.629	40.486.796.941	46.554.689.545	54.656.028.968

Kaynak: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909> (31.08.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Yukarıda Tablo 5’de görüldüğü üzere, inceleme dönemi boyunca Genel Sigortacılık yapan şirketler tarafından en az üretimin ‘raylı araçlar’ ve ‘destek’ sigorta branşları olduğu ‘devlet destekli alacak sigortaları’ sigorta branşında ise hiç prim üretimi yapılmadığı görülmektedir. Yine aynı dönemde en fazla prim üretiminin yapıldığı branşların ise “kara araçları sorumluluk sigortası” ile “trafik sigortası-yeşil kart dâhil” sigorta branşları olduğu görülmüştür.

Tablo 6: 2014-2018 Yılları Tarihi İtibarı ile Katılım Sigortacılığında Sigorta Şirketlerinin Pazar Pay ve Toplam Prim Değişimleri (%)

SİGORTA ŞİRKETİ ADI	YILLAR									
	2014	Yüzde (%)	2015	Yüzde (%)	2016	Yüzde (%)	2017	Yüzde (%)	2018	Yüzde (%)
NEOVA SİGORTA A.Ş.	380.333.095	%99.12	514.431.009	%96.47	1.005.998.370	%96.21	1.079.907.830	%82.07	1.304.406.232	%58.45
KATILIM EMEKLİLİK VE HAYAT A.Ş.	3.388.947	%0.88	18.204.874	%3.41	28.899.366	%2.76	44.733.128	%3.40	51.822.522	%2.32
DOĞA SİGORTA A.Ş.	0	0	406.338	%0.08	3.697.477	%0.35	175.075.604	%13.31	403.599.055	%18.09
VAKIF EMEKLİLİK VE HAYAT A.Ş.	0	0	210.034	%0.04	1.545.204	%0.15	6.120.783	%0.47	9.752.083	%0.44
ZİRAAT SİGORTA A.Ş.	0	0	770	%0.00	4.333.383	%0.41	7.856.976	%0.60	12.172.507	%0.55
ZİRAAT HAYAT VE EMEKLİLİK A.Ş.	0	0	0	0	1.137.480	%0.11	2.161.000	%0.16	3.037.125	%0.14
BEREKET SİGORTA A.Ş.	0	0	0	0	0	0	0	0	417.132.359	%18.69
BEREKET EMEKLİLİK VE HAYAT A.Ş.	0	0	0	0	0	0	0	0	29.638.827	0
GENEL TOPLAM (TL)	383.722.042		533.253.025		1.045.611.280		1.315.855.321		2.231.560.710	0
TOPLAM YÜZDE (%)		100%		100%		100%		100%		100%

Kaynak: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909> (31.08.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Yukarıda Tablo 6’te görüldüğü üzere Katılım Sigortacılığı sigorta verileri incelendiğinde 2014 yılında sadece Neova Sigorta ve Katılım Emeklilik ve Hayat sigorta şirketinin pazara hâkim olduğu görülmektedir. 2015 yılına bakıldığında sektöre Doğa Sigorta, Vakıf Emeklilik ve Hayat ayrıca Ziraat Sigorta’nın da katıldığı görülmektedir. 2016 yılında Ziraat Hayat ve Emeklilik, prim üretimleri ile Katılım Sigortacılığı sigorta sektörüne katkı sağlamıştır. 2018 yılında ise Bereket Sigorta ve Bereket Emeklilik ve Hayat Katılım Sigortacılığı sektörüne prim üretimleri ile dâhil olmuştur. Böylece 2018 yılsonu itibari ile Katılım Sigortacılığı yapan sigorta şirketi 8’e yükselmiştir. Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere Katılım Sigortacılığı prim üretiminde 2014-2018 yıllarında toplamda sektöre en çok katkı sağlayan sigorta şirketi Neova Sigorta’dır. Yine aynı dönemde toplam prim üretiminde sektöre en çok katkıyı sağlayan 2. Sigorta şirketi ise Doğa Sigorta iken 3. sırada ise Bereket Sigorta bulunmaktadır.

Tablo 7: 31.08.2019 Tarihi itibarı ile Genel Sigortacılık Sigorta Branşları Bazında Pazar Payları (%)

ŞİRKETLERİN PAZAR PAY VE TOPLAM PRİM DEĞİŞİMLERİ		
Genel		
01.01.2019-31.08.2019		
Branş Adı	2019-08	
	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı %
KAZA	1.450.080.020	3,94%
HASTALIK-SAĞLIK	5.402.330.059	12,55%
KARA ARAÇLARI	5.863.788.557	13,62%
Kasko	5.863.788.557	13,62%
RAYLI ARAÇLAR	13.280	0,00%
HAVA ARAÇLARI	95.974.708	0,22%
SU ARAÇLARI	290.335.876	0,67%
NAKLİYAT	633.339.888	1,47%
YANGIN VE DOĞAL AFETLER	5.210.635.818	12,10%
GENEL ZARARLAR	4.137.102.382	9,61%
KARA ARAÇLARI SORUMLULUK	11.792.136.996	27,39%
Trafik-Yeşil Kart Dahil	11.351.470.472	26,37%
HAVA ARAÇLARI SORUMLULUK	74.548.138	0,17%
SU ARAÇLARI SORUMLULUK	36.058.251	0,08%
GENEL SORUMLULUK	1.131.532.147	2,63%
KREDİ	217.460.325	0,51%
KEFALET	37.858.812	0,09%
FİNANSAL KAYIPLAR	315.141.395	0,73%
DEVLET DESTEKLİ ALACAK SİGORTALARI	9.324.923	0,02%
HUKUKSAL KORUMA	130.534.791	0,30%
DESTEK	154.552	0,00%
HAYATDIŞI TOPLAM	36.828.350.918	85,6%
HAYAT TOPLAM	6.217.523.239	14,4%
GENEL TOPLAM	43.045.874.156	100,0%

Kaynak: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909> (31.08.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Yukarıda Tablo 7’de görüldüğü üzere Genel Sigortacılığın güncel verileri incelendiğinde yukarıdaki tabloya göre 31.08.2019 tarihi itibarı ile 6.217.523.239 TL Hayat Prim Üretimi yapılmış iken 36.828.350.918 TL Hayat Dışı Prim Üretimi gerçekleştirilmiş olup Toplam Prim Üretimi 43.045.874.156 TL’ye ulaşmıştır.

Tablo 8: 31.08.2019 Tarihi itibarı ile Katılım Sigortacılığı Sigorta Branşları Bazında Pazar Payları (%)

Genel 01.01.2019-31.08.2019		
Branş Adı	2019-08	
	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı %
KAZA	158.256.517	7,34%
HASTALIK-SAĞLIK	23.357.603	1,08%
KARA ARAÇLARI	258.227.859	11,98%
Kasko	258.227.859	11,98%
RAYLI ARAÇLAR	0	0,00%
HAVA ARAÇLARI	0	0,00%
SU ARAÇLARI	48.433	0,00%
NAKLİYAT	7.975.611	0,37%
YANGIN VE DOĞAL AFETLER	158.335.386	7,34%
GENEL ZARARLAR	494.944.049	22,96%
KARA ARAÇLARI SORUMLULUK	1.006.588.606	46,69%
Trafik-Yeşil Kart Dahil	972.816.323	45,12%
HAVA ARAÇLARI SORUMLULUK	0	0,00%
SU ARAÇLARI SORUMLULUK	0	0,00%
GENEL SORUMLULUK	9.705.609	0,45%
KREDİ	85.985	0,00%
KEFALET	2.809.075	0,13%
FİNANSAL KAYIPLAR	676.621	0,03%
HUKUKSAL KORUMA	34.837.182	1,62%
DESTEK	0	0,00%
HAYATDIŞI TOPLAM	2.155.848.535	95,3%
HAYAT TOPLAM	106.155.343	4,7%
GENEL TOPLAM	2.262.003.878	100,0%

Kaynak: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909> (31.08.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Yukarıda Tablo 8'de görüldüğü üzere Katılım Sigortacılığı güncel verileri incelendiğinde yukarıdaki tabloya göre 31.08.2019 tarihi itibarı ile 106.155.343 TL Hayat Prim Üretimi yapılmış iken 2.155.848.535 TL Hayat Dışı Prim Üretimi gerçekleştirilmiş olup Toplam Prim Üretimi 2.262.003.878 TL'ye ulaşmıştır.

31.08.2019 tarihi itibarı ile Genel Sigortacılık Bazında Toplam Prim Üretimi 43.045.874.156 TL olup Katılım Sigortacılığı yapan sigorta şirketleri tarafından gerçekleştirilen 2.262.003.878 TL Toplam Prim Üretimi ile sigorta sektörünün yaklaşık %5,25'i oranında sektöre katkı sağlanmıştır. 2018 yılı sonunda Katılım Sigortacılığının 2018 sektör Genel Toplam Prim Üretimine katkısı Sektörün Genel Toplam Prim Oranının %4,08'i oranında iken, 2019 yılının ilk 8 ayında Katılım Sigortacılığının Genel Sigorta Sektörüne katkısı Genel Sigorta Sektörünün Toplam Prim Üretiminin %5,025'i oranında olup daha kısa sürede ve geçen yıldan daha fazla oranda katkısı olmuştur.

2019 yılında Genel Sigortacılık Hayat Prim Üretimi 6.217.523.239 TL iken Katılım Sigortacılığı Hayat Prim Üretimi ise 106.155.343 TL olup sigorta sektörüne katkısı sektörün %1,70'i oranındadır. 2019 yılında Genel Sigortacılık Hayat Dışı Prim Üretimi 36.828.350.918 TL iken Katılım Sigortacılığı Hayat Dışı Prim Üretimi ise 2.155.848.535 TL olup sigorta sektörüne katkısı sektörün %5,85'i oranındadır.

Tablo 9: 31.08.2019 Tarihi itibarı ile Katılım Sigortacılığında Sigorta Şirketlerinin Pazar Pay ve Toplam Prim Değişimleri (%)

ŞİRKETLERİN PAZAR PAY VE TOPLAM PRİM DEĞİŞİMLERİ				
Genel Toplam				
01.01.2019-31.08.2019				
2019-08				
Sıralama	Şirket Adı	Şirket Kodu	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı %
1	Neova Sigorta AŞ	1030	1.075.151.901	47,53%
2	Bereket Sigorta AŞ	1025	777.231.361	34,36%
3	Doğa Sigorta AŞ	1036	246.730.458	10,91%
4	Bereket Emeklilik ve Hayat AŞ	3005	80.846.086	3,57%
5	Katılım Emeklilik ve Hayat AŞ	3016	43.107.440	1,91%
6	HDI Sigorta AŞ	1022	15.085.019	0,67%
7	Ziraat Sigorta AŞ	1042	14.972.440	0,66%
8	Unico Sigorta AŞ	1008	3.159.505	0,14%
9	Vakıf Emeklilik ve Hayat AŞ	3018	3.120.932	0,14%
10	Ziraat Hayat ve Emeklilik AŞ	3019	2.384.923	0,11%
	İLK 10 ŞİRKET		2.261.790.065	99,99%
11	Groupama Emeklilik AŞ	3013	213.813	0,01%
	SEKTÖR TOPLAMI		2.262.003.878	100,00%

Kaynak: Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği, <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909> (31.08.2019 Tarihinde alınmıştır.)

Yukarıda Tablo 9’de görüldüğü üzere, 31.08.2019 tarihi itibarı ile Katılım Sigortacılığı Genel Toplam Prim Üretimi 2.262.003.878 TL olup Katılım Sigortacılığı pazarında hangi sigorta şirketinin hangi oranda Pazar payına sahip oldukları incelendiğinde %47,53 oranında 1.075.151.901 TL ile pazardaki en büyük payı Neova Sigorta’nın aldığı ve 1. sırada olduğu, %34,36 oranında 777.231.361 TL prim üretimi ile Bereket Sigorta’nın pazardan aldığı pay oranına göre 2. sırada olduğu ve %10,91 oranında 246.730.458 TL prim üretimi ile Doğa Sigorta’nın pazardan aldığı pay oranına göre ise 3. sırada olduğu görülmektedir. Pazardan aldığı pay oranına göre bakıldığında; 4. sırada %3,57 oran ve 80.846.086 TL prim üretim ile Bereket Emeklilik ve Hayat, 5. sırada %1,91 oran ve 43.107.440 TL prim üretim ile Katılım Emeklilik ve Hayat, 6. sırada 0,67 oran ve 15.085.019 TL ile HDI Sigorta, 7. sırada %0,66 oran ve 14.972.440 TL ile prim üretimi ile Ziraat Sigorta, 8. sırada %0,14 oran ve 3.159.505 TL prim üretimi ile Unico Sigorta, 9. sırada %0,14 oran ve 3.120.932 TL prim üretimi ile Vakıf Emeklilik ve Hayat, 10. sırada %0,11 oran ve 2.384.923 TL prim üretimi ile Ziraat Hayat ve Emeklilik, 11. sırada ise %0,01 oran ve 213.813 TL prim üretimi ile Groupama Emeklilik’in yer aldığı görülmektedir.

5. SONUÇ

Ülkemizde Katılım Sigortacılığı Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanmış olan “Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” ile 20.12.2017 tarihinde yürürlüğe girmiş ve böylece Katılım Sigortacılığının mevzuat anlamında alt yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Katılım Sigortacılığının sigorta sektörüne katkıları açısından önemli bir rolü olmuştur. 2018 yılsonu itibarı ile Katılım Sigortacılığı yapan şirket sayısı 8 iken, 31.08.2019 tarihi itibarı ile Katılım Sigortacılığı yapan şirket sayısı 11’e ulaşmıştır.

2014-2018 yıllarına ait son 5 yıllık sigorta verileri incelendiğinde 2018 yıl sonu itibarı ile Genel Sigortacılık Toplam Prim Üretimi 54.656.028.968 TL’dir. Yine aynı dönemde Katılım Sigortacılığı Prim Üretimi 2.231.560.711 TL olup Genel Sigortacılık Toplam Prim Üretiminin %4,08’i kadar Katılım Sigortacılığı ile ilgili prim üretimi yapıldığı ve bu sayede sigorta sektörüne ciddi oranda bir kaynak sağlandığı görülmektedir.

2019 yılı sigorta verileri incelendiğinde ilk 8 ay sonunda Genel Sigortacılık Toplam Prim Üretimi 43.045.874.156 TL iken aynı dönemde Katılım Sigortacılığı Prim Üretimi 2.262.003.878 TL olup, Genel Sigortacılık Toplam Prim Üretiminin %5,25’i kadar Katılım Sigortacılığı ile ilgili prim üretimi yapıldığı görülmektedir. Katılım Sigortacılığının sigorta sektörüne 2019 yılında ilk 8 aydaki katkısı son 5 yıldaki katkı oranından daha fazla olmuştur.

Katılım Sigortacılığı prim üretimi şirket bazında incelendiğinde 2019 yılının ilk 8 ayında 1.075.151.901 TL ve %47,53 oran ile ilk sırada Neova Sigorta yer almaktadır. İkinci sırada 777.231.361 TL ve %34,36 oran ile Bereket Sigorta ve 246.730.458 TL ve %10,91 oran ile Doğa Sigorta üçüncü sırada yer almaktadır.

2014-2018 yılları dâhil son 5 yıllık sigorta verileri incelendiğinde 2014 yılından 2018 yılsonuna kadar ki dönemde Genel Sigortacılık Toplam Prim Üretiminde %110,29 oranında bir artış olduğu yine aynı dönemde Katılım Sigortacılığında da %110,19 oranında bir artış olduğu görülmektedir. Tüm bu veriler göz önünde bulundurulduğunda Katılım Sigortacılığının Genel Sigorta sektörüne prim üretimi anlamında, ekonomiye de kaynak oluşturması anlamında çok ciddi katkısı olduğu ve bu yönde de katkılarını sürdüreceği görülmektedir.

KAYNAKÇA

Aksoy, Mehmet Ali. “Türkiye’de Katılım Sigortacılığı”, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/673369>

Akther, Uddin. “Principles of Islamic Finance: Prohibition of Riba, Gharar and Maysir, Munich Personal Re PEc Archive”, *INCEIF*, Kuala Lumpur, Malaysia, 13 October 2015. https://mpa.ub.uni-muenchen.de/67711/1/MPRA_paper_67711.pdf

Alkış, Alpaslan. “İslam Hukukunda Katılım Sigortacılığı”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Dergisi*, ORCID: 0000-0003-3401-7073, <http://iibfdergisi.ksu.edu.tr/tr/download/article-file/791468>.

Altıntaş, Kadir Murat. “Katılım Bankacılığı Çerçevesinde Alternatif Bir Sigorta Sistemi: Tekâful Sigorta Sisteminin Türkiye’de Uygulanabilirliği”, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:16, Yıl:16, Sayı:2, 2016, 115-142, Kabul Tarihi: 11.10.2016, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/526968>.

Aslan, Hakan. “Türkiye’de Tekâful (İslami Sigorta) Uygulamaları: Problemler ve Çözüm Önerileri”, *Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Araştırmaları Dergisi*, Yıl:1, Cilt:1, Sayı:1, 2015, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/303979>.

Dalgın, Nihat. “İslam Hukuku Açısından Karşılıklı Sigortalar”, *İslami Araştırmalar Dergisi*, Cilt:16, Sayı:4, 2003, ISSN 1300-0373, TEK-DAV, file:///C:/Users/lenovo/Desktop/KATILIM%20S%C4%B0GORTACILI%C4%9EI/MAKALE-N%C4%B0HAT%20DALGIN.pdf.

Demirci, Serdar. Sigortacılıkta Yeni Bir Yaklaşım: Katılım Sigortacılığı, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi - İNÜHFD*, Cilt:10, Sayı:1, 925-39, DOI: 10.21492/inuhfd.489997, Kabul: 05/02/2019 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/665955>.

Faizsiz Finans Standartları, “1437 Safer / Aralık 2015 Yılına Kadar Kabul Edilmiş Olan Faizsiz Finans Kurumları Hakkındaki Faizsiz Finans Standartlarıyla İlgili Tam Metin”, *Türkiye Katılım Banları Birliği*, TKBB Yayınları, AAOIFI (Accounting and Auditing Organization For İslamic Financial Institutions) Faizsiz Finans Kuruluşları Muhasebe ve Denetleme Kurumu, Yayın No: 10, <http://www.tkbb.org.tr/documents/Yonetmelikler/FAIZSIZ-FINANS-STANDA RTLARI.pdf> (02.11.2019)

Gürbüz, Yunus Emre. “Yükselen Trend: Katılım Sigortacılığı: Tekâful”, <http://katilimfinansdergisi.com.tr/yukselen-trend-katilim-sigortaciligi-tekaful/>.

İren, Zihni. *Türkiye’deki Katılım Sigortacılığının Gelişiminin Malezya ve Körfez İş Birliği Konseyi Ülkeleri İle Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, (T.C. İstanbul Ticaret Üniversitesi Finans Enstitüsü Sigorta ve Risk Yönetimi Anabilim Dalı Sigorta ve Risk Yönetimi Yüksek Lisans Programı), Yüksek Lisans Tezi. İstanbul, 2018.

Karaman, Hayrettin. “İslamda Sigortanın Haram Olduğu Görüşüne Sebep Olan Şüphelerin Münakaşası”, <http://www.hayrettinkaraman.net/kitap/ekonomi/0204.htm>

Kurtar, Güven. “Katılım Sigortacılığında Vergilendirme Nasıl Olacak?” <https://kpmgvergi.com/Blog/Pages/FullBlog.aspx?article=906>.

Öner, Muhammed Hadin. “Katılım Sigortacılığı Yönetmeliği Perspektifinde İslami Sigortacılığın Gelişimi”, *JOEEP, Journal of Emerging Economies and Policy* Volume: 3, Issue: 1, 2018. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/516844>.

Özen, Emrullah. *Katılım Bankacılığına Özgü Yatırım Araçları ve Dünyada Katılım Bankacılığı*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Bankacılık Ana Bilim Dalı, İstanbul, 2019.

Pehlivan, Pınar ve Dede, Mazhar. “Türkiye’de Katılım Sigortacılığı ve Sigortacılık Sektöründeki Önemi”, *Atlas International Refereed Journal on Social Sciences*, ISSN:2619- 936X, ArticleArrival Date: 22.08.2018, Published Date: 31.10.2018, 2018, October, Vol: 4, Issue:13, 2018, 1332-1339, http://www.atlasjournal.net/Makaleler/1251846141_26.%2013_ID198.%20Pehlivan&Dede_1332-1339.pdf

Polat, Serdar. *Katılım Bankaları Sigorta Uygulamalarında Tekâfulün Yeri ve Geleceği*, Yüksek Lisans Bitirme Projesi, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve

Sigortacılık Enstitüsü Sigortacılık Ana Bilim Dalı, <http://www.bankasurans.com.tr/wp-content/uploads/2015/09/Serdar-Polat-Y%C3%BCksek-Lisans-proje-%C3%B6devi.pdf>

Qureshi, Asif Ahmed. "Analyzing the sharia'h compliant issues currently faced by Islamic Insurance", *Interdisciplinary Journal Of Contemporary Research in Business*, September 2011, Vol:3, No:5, <https://journal-archievs8.webs.com/279-295.pdf>

Resmi Gazete, "Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Sayı: 30186.0 <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/09/20170920-7.htm>

Resmi Gazete, "Yönetmelik: Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm madde 3-m)", 20 Eylül 2017, Sayı: 30186, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/09/20170920-7.htm>

SEGEM - Sigorta Eğitim Merkezi Akademi, Segem Akademi, "Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi", Katılım Sigortacılığı Yönetim Modelleri, <http://www.segemakademim.org>.

SEGEM Akademi - Sigorta Eğitim Merkezi Akademi, "Teknik Personele Yönelik Katılım Sigortacılığı Eğitimi" Sunum Notları, Katılım Sigortacılığı ile Geleneksel Sigortanın Farkları, <http://www.segemakademim.org>.

Sezal, Levent. "Türkiye Sigortacılık Sektörünün Değerlendirilmesi ve Faizsiz Sigortacılık Sisteminin Uygulanabilirliği", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research*, Cilt:10, Sayı:52, Ekim 2017, <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1969>, http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt10/sayi52_pdf/6iksisat_kamu_isletme/sezal_levent2.pdf

TKBB, "Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı", TKBB Yayınları, Yayın No:12 Yaşayan ve Gelişen Katılım Bankacılığı, Sertifika No: 44687 ISBN: 978-605-69523-0-2, <http://www.tkbb.org.tr/Documents/Yonetmelikler/Yasayan-ve-Gelisen-Katilim-Bankaciligi.pdf>.

TSB, "Yönetmelik: Katılım Sigortacılığı Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Birinci Bölüm madde 3-m)" 20 Eylül 2017, Sayı:30186. <https://www.tsb.org.tr/Document/Yonetmelikler/KATILIM%20S%C4%B0GORTACILI%C4%9EI%20%C3%87ALI%20EMA%20USUL%20VE%20ESASLARI%20HAKKINDA%20Y%C3%96NETMEL%C4%B0K-EK.pdf>

Türkiye Sigorta, "Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Türkiye Sigorta Birliği", <https://www.tsb.org.tr/resmi-istatistikler.aspx?pageID=909>

Ünal, Hüseyin. "Kooperatif Sigortacılığı ve Tekâful, Tekâful ve Klasik (Geleneksel) Sigortanın Karşılaştırılması", *T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sunum*, Kasım 2015. <https://slideplayer.biz.tr/slide/10916192/>.

Üstün, Yusuf. "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi, Sigorta, Tekâful ve Kooperatif Sigortacılığı, Tekâful, Kooperatif Sigortacılığında İslami Model", *Karınca Dergisi*, Yıl:80, Sayı:927, Mart 2014. <http://koop.gtb.gov.tr/data/53cfbae7f2937098509ee9d3/02-TEKAFU%CC%88L%20MAKALE-dergi.pdf>

Yazıcı, Servet. *Tekâful Sigortacılığında Ürün Geliştirme*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Sigortacılık Ana Bilim Dalı, İstanbul, 2015.